

Szudánifű: Út a fenntartható mezőgazdaság felé

A szudánifű: az állattenyésztés és mezőgazdaság sokoldalú növénye

A szudánifű egy évelő növény, amely az afrikai Szavannákról származik. A növény hosszú, zöld levelekkel és magas, rugalmas szárral rendelkezik. A virágzata egy laza, fürtökbe rendeződő kalász, amely a növény érésével barnás színűre vált.

A növényt már évezredekkel ezelőtt is termesztették az afrikai kontinensen, ahol főként takarmányozásra és a talaj javítására használták. A 20. század elején az európai felfedezők és gyarmatosítók is felfigyeltek a szudánifűre, és gazdasági értéke miatt a világ számos pontján elkezdtek termesztetni.

Alkalmazkodóképessége és gyors növekedése miatt, mint szálatakarmányt az állattenyésztésben használják, főként marha, juh, kecske és ló etetésére. Az állatok számára jól emészthető, magas energiatartalmú és rostban gazdag táplálékot biztosít.

A szudánifű összetétele és táplálkozási értéke

A szudánifű táplálkozási értéke és összetétele a növény fejlettségétől, betakarítás időpontjától és a termesztési körülményektől függ. Energiaforrásként szénhidrátokat, főként cellulózt és keményítőt tartalmaz, míg fehérjetartalma 6-20% között változik a szárazanyagban. A növény vitaminokat és ásványi anyagokat is tartalmaz, mint például A-vitamint, B-vitaminokat, kalciumot, foszfort és káliumot.

Ez a táplálkozási érték teszi a szudánifűvet kiváló takarmánynövénné az állattenyésztésben, főként marha, juh, kecske és ló etetésére.

5 érv a szudánifű termesztése mellett

- A jó minőségű [szudánifű vetőmag](#) felhasználásával vetett szudánifű gyorsan növekszik, és rövid idő alatt nagy biomasszát képes termelni. Ez lehetővé teszi a gazdák számára, hogy több takarmányt állítsanak elő egy adott területen és időszakban.
- Egyik legnagyobb előnye, hogy **kiváló szárazságtűrő képességgel** rendelkezik, így aszályos körülmények között is jól teljesít. Ez csökkenti a gazdák kockázatát a termés kiesése miatt, és lehetővé teszi a termesztést olyan területeken, ahol más takarmánynövények nehezebben növekednének.
- A szudánifű **jó talajtakaró**. **Mély gyökérrendszere** segíti a talaj szerkezetének javítását, elősegíti a víz és tápanyagok felszívódását, valamint csökkenti az eróziót. Emellett a szudánifű **előveteményként** is használható, hogy javítsa a talaj termékenységét a következő növénykultúrák számára.
- A **kártevőkkel és betegségekkel szemben ellenállóbb**, mint néhány más takarmánynövény. Ez csökkenti a növényvédelmi költségeket és a termés kiesés kockázatát.
- **Több hasznosítási lehetőséget** kínál, mint zöldtakarmány, széna vagy szilázs. Ez lehetővé teszi a gazdák számára, hogy a helyi igényeknek és az állattenyésztési céljainak megfelelően hasznosítsák a növényt.
- A szudánifű termesztése során a növény növekedési szakaszától és a termesztés céljától

függően választják meg a betakarítás időpontját.

Egy kiváló szalastakarmány

A szudánifű használata a takarmányozásban előnyös lehet az állattenyésztésben, mivel a növény magas rosttartalmat, emészthetőséget és szárazságtűrő képességet kínál. A növény rugalmas felhasználása lehetővé teszi a gazdák számára, hogy a helyi igényeknek és az állattenyésztési céljainak megfelelően hasznosítsák.

- **SILÓ:** A szudánifű zöldtakarmányként használható, mely magas nedvességtartalmú takarmányt biztosít, amely elősegíti az állatok hidratáltságát, és jó emészthetőséget nyújt. Vethetjük önmagában, illetve silókukoricával, borsóval keverve is. A szudánifű környezeti igényei közel állnak a kukoricáéhoz, így a két növény keveréke nagyszerű, sikeresen természetes takarmánykeveréket alkot.
- **SZÉNA:** Szárítva szénaként is felhasználható. A széna ideális azoknak az állatoknak, akiknek rostban gazdag és energiadús takarmányra van szükségük, különösen száraz éghajlaton.
- **SZILÁZS:** A szudánifű szilázssá alakítható, amely egy fermentált, nedves takarmány. A szilázs előállításánál a növény fermentálódik, ami további táplálkozási előnyöket nyújthat az állatok számára, mint például a jobb emészthetőség és a tápanyaghasznosítás.
- Más takarmánynövényekkel, mint például kukoricával, lóherével vagy **más pillangós növényekkel társítva is** természetesíthetik a gazdák. A társított termesztés elősegítheti a növények közötti tápanyagmegosztást és a talaj termékenységét, valamint egy kiegyensúlyozottabb takarmányt eredményezhet az állattenyésztésben.
- Szárított akarmányként is felhasználhatják, amely a **növény szárított és pelletizált formájában** áll rendelkezésre. Egyszerűen kezelhető és tárolható, lehetővé téve a gazdák számára, hogy hosszú távon biztosítsák az állatok takarmányát.
- Talajtakaró növényként is kiváló

A szudánifű vetése

A szudánifű vetése tavasszal, sorban a kukorica után következik, május elején. Ha silókukoricával együtt vetjük, július közepéig fejezzük be a szükséges munkálatokat. A szudánifű mag aprómagnak számít, ideális vetésmélysége 3-4 cm, az aprómorzsás magágy az ideális számára. Gabonavetőgéppel vessük: ha szénát szeretnénk belőle, akkor dupla gabonasortávra vessük (25 kg/ha vetőmagnormával, ami kb. 1.000.000 db szudánifű mag / ha), ha silónak szánjuk, akkor sima gabona sortávra (40-50 kg/ha).

Szudánifű vetésforgóban

A szudánifű után vetésforgóban a kukorica, vagy bármilyen más, tavaszi vetésű kultúrnövény következzen. Monokultúrában 2-3 évig természetesíthető.

A szudánifű kelése

A szudánifű keléséhez az ideális, 3-4 cm vetésmélységen 12-13 °C-szükség, csírákorában sérülékeny, érzékeny a betegségekre.

A szudánifű művelése, gondozása

Gabona- és kukoricatermesztő mezőgazdasági gépekkel vetjük, műveljük a szudánifűvet is. Az elővetemény betakarítása után tarlóhántás és tarlóápolás következik, illetve a tavaszi szántás elmunkálás is fontos, vetés előtti feladat. Ha szükséges, simítóval érjünk el egyenletes talajfelszínre. A szudánifű érzékeny a különböző gyomnövényekre (pl. parlagfű, fenyércirok, kakasláb, muharfélék, csattanó maszlag, köles, aprószulák), amelyek ellen vegyszeres gyomirtással védekezünk. A

szudánifű betegségekre alapvetően nem fogékony, ám csírákorában Fusarium támadhatja. Megjelenhet rajta porüszög, fedettüszög és levélcsíkosság is. Károsítói közé a talajlakó pajorok és a bagolylepke hernyója tartozik.

A szudánifű betakarítása

A szudánifű évente 2-3 alkalommal kaszálható: a szudánifű vetése és a bugahányás között átlagosan 65-70 napnyi idő telik el. Az első kaszálás július első felében, a második és a harmadik kaszálás pedig 1-1 hónappal később történjen, augusztus, illetve szeptember első felében. Bugahányáskor, amikor a legideálisabb a szudánifű kaszálása, a növény a bugával együtt elérheti a 180-200 cm-es magasságot is, ám a szudánifű betakarítása 60 cm-es növénymagasság felett már bármikor biztonságos.

A szudánifű terméshozama

A szudánifű terméshozama átlagosan 15-25 tonna/ha zöldtermés, átszámítva körülbelül 8-10 tonna/ha szárazanyagunk lesz, jól bokrosodó, vékonyszálú fajta esetén.

A szudánifű tápanyagtartalma

A szudánifű a közvetlenül a bugahányás előtt, annak kezdetén tartalmazza a legtöbb tápanyagot. A learatott zöldanyagot minimum 30%-ig fonnyasszuk a szárazanyag elérése céljából, ekkor a levelek már teljesen szárazok, ám a szárban található még egy minimális nedvességtartalom. Érdemes egy 20-25 cm magasságú tarlót hagynunk, hogy a learatott szudánifű egyenletesen száradhasson.

Szudánifű a kertben

A különböző fűfélék a kertészek számára sem idegenek: ha valami különleges, magas zöldnövényt szeretnénk ültetni házuk köré, a pampafüvek mellett a szudánifű is alkalmas erre a feladatra. A szudánifű vetése ez esetben is történjen tavasszal, ültessük el őket a kívánt, napfényes területen, alkalmanként locsoljuk, hogy szépen fejlődjen. Kerüljük az eláztatását, ugyanis a pangó vizet a legtöbb aszálykedvelő növényhez hasonlóan nem tűri.

— 1991 —